

PERSYN, Jules (Juliaan), hoogleraar, essayist, biograaf en criticus (Wachtebeke 20 april 1878 - Broechem 10 oktober 1933).

Aanvankelijk wilde hij priester worden (studie te Rome), maar hij ging te Leuven aan de pas opgerichte afdeling Germaanse filologie studeren en promoveerde in 1902. Dank zij zijn verbazende werkkraft werd hij in enkele jaren de meest gezaghebbende katholieke criticus. In de vorm van studies, biografische schetsen en talloze recensies gaf hij leiding in het van 1904 tot '24 door hem geredigeerde tijdschrift *Dietsche Warande* en *Belfort*. Hij maakte zich verdienstelijk - ook met talrijke voordrachten - als verruimer van de geest der katholieke Vlaamse intelligentsia, die hij in contact wilde brengen met het Europese geestesleven en trachtte open te stellen voor het werk van niet-gelovigen en voor invloeden uit Nederland. Hij muntte vooral uit door zijn meeslepende warme geestdrift en zijn gave om geschetste figuren menselijk te doen leven. Kort vóór de Eerste Wereldoorlog werd hij docent aan het Hoger Handelsinstituut te Antwerpen en aan de Handelsafdeling van de universiteit te Gent. In 1912 werd hij briefwisselend en in 1921 gewoon lid van de Koninklijke Vlaamse Academie van Taal- en Letterkunde en sinds 1914 was hij ook lid van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden.

In de oorlog vluchtte Persyn naar Engeland, waar hij in een merkwaardig essay over de cultuurgeschiedenis der Lage Landen trachtte het Engelse

publiek voor te lichten over de reële betekenis van de Vlaamse kwestie. In 1915 vestigde hij zich in Nederland; Vlaamse vrienden trachtten hem over te halen een leerstoel te aanvaarden aan de te heropenen universiteit te Gent. Hij zegde principieel toe, maar kwam enkele dagen later op zijn beslissing terug. De laatste maanden van de oorlog kreeg hij een opdracht als docent voor uitgeweken Belgen te Utrecht.

Bij zijn terugkeer in België werd hij uit zijn betrekking ontslagen; in de redactie van *Dietsche Warande* en *Belfort* ontstonden wrijvingen tussen maximalisten en minimalisten. Na enkele pijnlijke incidenten (de keuze van een tweede secretaris, nl. J.A. Goris of G. Walschap, het achterhouden van een recensie over *De Vrek* van F. Delbeke, financiële strubbelingen tussen uitgever en drukker) gaf hij de leiding van het tijdschrift op.

De overige jaren van zijn leven werden één strijd voor eerherstel, dat hem werd verleend in de vorm van een leerstoel aan de faculteit voor Wijsbegeerte en Letteren te Gent. Intussen wijdde hij zich verder aan lijvige biografieën en essayistisch werk over Europese letterkunde. Uitgeput en gedeprimeerd overleed hij voortijdig.

WERKEN: *Kritisch Kleingoed: Vlaanderen* (1910); - *A Glimpse at the Soul of the Low Countries*, (1916; Nederlandse vertaling door R.F. Lissens: *Over de ziel der Lage Landen*, 1936); - *Dr. Schaepman*, 3 dln. (1912, '16 en '27); - *August Snieders en zijn tijd*, 3 dln. (1925-'26); - *Gedenkdagen*, 2 dln. (1927); - *Verzameld werk van Lod. Dosfel* (bijeengebracht door mevr. Dosfel onder leiding van J. Persyn), 7 dln. (z.j.).

LITERATUUR: *Persynnummer van Dietsche Warande en Belfort* (april 1928 p. 265-344); - *Prof. Dr. J. Persijn, 1878-1928. Gedenkboek* (1929); - M. Boey, *Dr. J. Persijn. Zijn leven - zijn werk* (1939); - J. Persyn, *Mijn vader, Juul Persyn*, in *Streven* (april 1958, p. 617-626); - J. Persyn, *De wording van het tijdschrift Dietsche Warande en Belfort en zijn ontwikkeling onder de redactie van Em. Vliebergh en Jul. Persyn (1900-1924)* (1963); - M. Cordemans, *Dr. A. Van de Perre's oorlogsjaren* (1963).

JAN PERSYN